

Edukasyon sa Pagpapakatao

Ikalawang Markahan-Modyul 22:
Tatlong Uri ng Pakikipagkaibigan

Edukasyon sa Pagpapakatao – Ikawalong Baitang

Alternative Delivery Mode

Ikalawang Markahan – Modyul 22: Tatlong Uri ng Pakikipagkaibigan

Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anumang akda ng Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o *brand name*, tatak o *trademark*, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtagtaglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuhang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anumang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga oriinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	Judith E. Ecoben, Megie M. Lillo
Editor:	Emelinda L. Raza, Mark Lorenz C. Luib
Tagasuri:	Elizabeth Ysulan, Ricardo M. Apat, Rebecca T. Montante Rashiel Joy F. Lepaopao, Jezzine F. Salar, Jhon Rey C. Clarion Linda T. Geraldino, Concorde Albert J. Deniega, Jezzine F. Salar
Tagaguhit:	Rashiel Joy F. Lepaopao, Jezzine F. Salar, Jhon Rey C. Clarion Linda T. Geraldino, Concorde Albert J. Deniega, Jezzine F. Salar Alim V. Eviota, Mark Lorenz C. Luib, Merlinda W. Malimit Jay S. Mateo, Adonis P. Umipig, Jubell C. Cababat
Tagalapat:	Nerissa G. Ga, Mark Lorenz C. Luib, Jannibal A. Lojero
Tagapamahala:	Francis Cesar B. Bringas Isidro M. Biol Jr. Maripaz F. Magno Josephine Chonie M. Obseñares Lope C. Papeleras, Michael C. Paso Juan Jr. L. Espina

Inilimbag ng Pilipinas sa: _____

Department of Education – Caraga Region

Office Address:	Teacher Development Center J.P. Rosales Avenue Butuan City, Philippines 8600
Telefax No.:	(085) 342-5969
Email address:	caraga@deped.gov.ph

Edukasyon sa Pagpapakatao

**Ikalawang Markahan-Modyul 22:
Tatlong Uri ng Pakikipagkaibigan**

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinbihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

“Turan mo kung sino ang iyong mga kaibigan, sasabihin ko kung sino ka”, ito ang isa sa mga sikat na pahayag ni Confucius hinggil sa pagkilala sa iyong sarili at kaibigan. Nagpapahiwatig itong makikilala ang isang tao batay sa kung sino ang kasa-kasama o itinuturing na kaibigan.

Ikaw ba ay may kaibigan? Mayroon ka bang sinusunod na batayan sa pakikipagkaibigan?

Lahat ng tao ay mayroong kaibigan at hindi maiwasang iba-iba ang prinsipyo at uri. Maaaring naging kaibigan mo ang tao dahil sa nararamdamang inyong koneksyon sa mga bagay-bagay o hindi naman kaya ay maligaya ka kung ang pangkat na ito ang iyong kasama. Sa madaling sabi, may kuwento ang bawat ugnayan o relasyong nabuo sa isang pakikipagkaibigan.

Bilang tao, marami tayong batayan sa pagpili ng ating mga kaibigan o kinabibilangang pangkat. Maaaring dahil sa personal na interes o kaya naman ay sa ipinakitang kabutihan.

Sa modyul na ito matututunan mo kung anong uri ng pakikipagkaibigan ang ipinapakita sa isang tao. Lilinangin din ang kasanayang pampagkatuto na:

- a. Nasusuri ang kanyang pakikipagkaibigan batay sa tatlong uri ng pakikipagkaibigan ayon kay Aristotle. (EsP8PB-IIc-6.2)

Subukin

Maraming Pagpipilian

Panuto: Basahing mabuti ang bawat tanong o sitwasiyon at piliin ang tamang sagot.
Titik lamang ng tamang sagot ang isulat sa sagutang papel.

1. Paano masasabing nakabatay sa kabutihan ang pagkakaibigan?
  - A. Ito ay nananatili hanggang may mabuting relasyon ang magkaibigan.
  - B. Ito ay panandalian dahil sa oras na matapos ang pangangailangan, natapos na rin ang pagkakaibigan.
  - C. Karaniwan ito sa kabataan dahil ang damdamin at kapusukan ang namamayani sa buhay nila.
  - D. Karaniwan ang ganitong pagkakaibigan ay dala lamang ng pangangailangan upang magkakaroon ng kasama o kaagapay sa buhay.
2. Ano ang dapat na mapagyaman upang maging posible ang pagbuo ng malalim na pakikipagkakaibigan?
  - A. pagpapayaman ng pagkatao
  - B. pagpapaunlad ng kakayahang
  - C. pagpapabuti ng personalidad
  - D. simpleng ugnayang interpersonal
3. Matataas ang mga marka ni Fe sa halos lahat ng asignatura dahil magagaling sa klase ang kaniyang mga kaibigan. Inililibre niya ang mga ito sa anumang materyales na kakailanganin sa lahat ng proyekto basta't igagawa rin siya nito ng proyekto. Anong pagkakaibigan ang mahihinuha natin sa kanila? Batay sa:
  - A. kabutihan
  - B. panlibangan
  - C. pangangailangan
  - D. pansariling kasiyahan
4. Maliliit pa lang sina Nena at Fe ay pareho na silang mahilig kumanta at sumayaw. Ito na ang kanilang naging libangan. Sa tuwing may patimpalak sa kanilang lugar sa pagkanta at pagsayaw ay magkasama silang sumali. Dahil dito, mas lumalim pa ang kanilang pagkakaibigan. Anong uri ng pagkakaibigan ang ipinapakita ng dalawa? Batay sa:
  - A. kabutihan
  - B. panlibangan
  - C. pangangailangan
  - D. pansariling kasiyahan

5. Tanggap ni Ben ang buong pagkatao ni Alice. Kahit madalas silang hindi magkasundo sa mga bagay-bagay, hindi pa rin ito naging hadlang sa kanilang pagkakaibigan mas lalo pa nga silang naging malapit sa isa't isa. Anong uri ng pagkakaibigan ang ipinapakita ni Ben kay Alice? Batay sa:
- A. kabutihan
  - B. panlibangan
  - C. pangangailangan
  - D. pansariling kasiyahan
6. Alin sa sumusunod ang pakikipagkaibiganang inilalaan sa isang tao sapagkat kailangan niya ito? Batay sa:
- A. kabutihan
  - B. pangangailangan
  - C. pansariling kasiyahan
  - D. kakayahang interpersonal
7. Alin sa sumusunod na uri ng pakikipagkaibigan ang karaniwan sa kabataan? Batay sa:
- A. kabutihan
  - B. pangangailangan
  - C. pansariling kasiyahan
  - D. kakayahang interpersonal
8. Bakit itinuturing na birtud ang pagkakaibigan?
- A. dahil lahat ng pagkakaibigan ay mabuti
  - B. dahil ito ay nagpapahalaga sa pagbabahagi ng sarili sa kapwa
  - C. dahil makakamit lamang ang tunay na pagkakaibigan sa paulit-ulit na pagdanas dito
  - D. dahil ito ay nagpapahalaga sa katarungan at halaga ng pagbabahagi ng sarili sa kapwa
9. Saan nakabatay ang pakikipagkaibiganang nabuo dahil sa magkapareho kayo ng mga pagpapahalaga? Batay sa:
- A. kabutihan
  - B. pangangailangan
  - C. pansariling kasiyahan
  - D. kakayahang interpersonal
10. Ano ang pinakamataas na uri ng pakikipagkaibigan?
- A. paghahangad ng mabuti para sa sarili
  - B. paghahangad ng mabuti para sa lipunan
  - C. paghahangad ng mabuti para sa buong pamilya
  - D. paghahangad ng mabuti para sa isang kaibigan

11. "Nariyan kapag kailangan, hindi mahgilap kapag nasa oras ng karangyaan" Anong uri ng pakikipagkaibigan ang ipinahihiwatig sa pahayag?
- batay sa kabutihan
  - batay sa panlibangan
  - batay sa pangangailangan
  - batay sa pansariling kasiyahan
12. Alin sa sitwasiyon ang nagpapakita ng pakikipagkaibigan nakabatay sa pangangailangan?
- Kapwa masaya ang magkakaibigan dahil pareho silang mahilig maglaro ng *badminton*.
  - Kinakaibigan ni Tricia si Celyn dahil alam niyang makatutulong ito sa kanyang mga proyekto.
  - Hindi nagsasawang alalayan ni Susan si Ana sa pagsasanay nito sa pagsayaw kahit siya'y nahihiapan.
  - Matagal nang magkaibigan sina Mario at Ben subalit biglang nagbago si Ben at lumiliban na sa klase dahil nahumaling na pala sa paglalaro ng kompyuter. Kaya, pinagsabihan siya ni Mario.
13. Aling sitwasiyon ang nagpapakita ng pakikipagkaibigan nakabatay sa pansariling kasiyahan?
- Kapwa masaya ang magkakaibigan dahil pareho silang mahilig magbiseklita.
  - Tuwang-tuwa si Lina sa bagong kaibigan dahil nasusunod ang lahat ng kanyang kagustuhan.
  - Tumagal ang pagkakaibigan nina May at Lyn dahil tanggap nila ang pagkatao ng bawat isa.
  - Pinakokopya ni Grace si Dawn sa tuwing sila'y may pagsusulit dahil lagi siyang inilibre ng *snack*.

Panuto: Piliin ang tamang sagot sa analohiya sa pamamagitan ng paglapat sa malapit na halimbawang bubuo sa diwa.

14. Pakikipagkaibigan batay sa kabutihan: tanggap ang buong pagkatao; Pakikipagkaibigan batay sa pangangailangan: _____
- pagrespeto sa kaibahan ng kaibigan
  - kinakaibigan para may kakwentuhan
  - kinakaibigan dahil matalino siya sa klase
  - pakikipagkaibigan para makasama sa gala

15. Pakikipagkaibigang batay sa kasiyahan: sumasama lamang si Mac kay Dave tuwing nababagot siya

Pakikipagkaibigang batay sa kabutihan: _____

- A. Kinaibigan ni Jude si Jasmine dahil may sasakyang ito.
- B. Magkikita lamang sina Jake at Adrian tuwing maglalaro ng badminton.
- C. Nagbabahagian ng kani-kanilang sekreto ang magkaibigang Belle at Juana.
- D. Nais matutong gumuhit ni Risa kaya nakikisama siya kay Alim na isang magaling na ilustrador.

**Aralin
1**

Tatlong Uri ng Pakikipagkaibigan

“Ang tunay na kaibigan, nasusubok sa kagipitan.”

-Anonymous

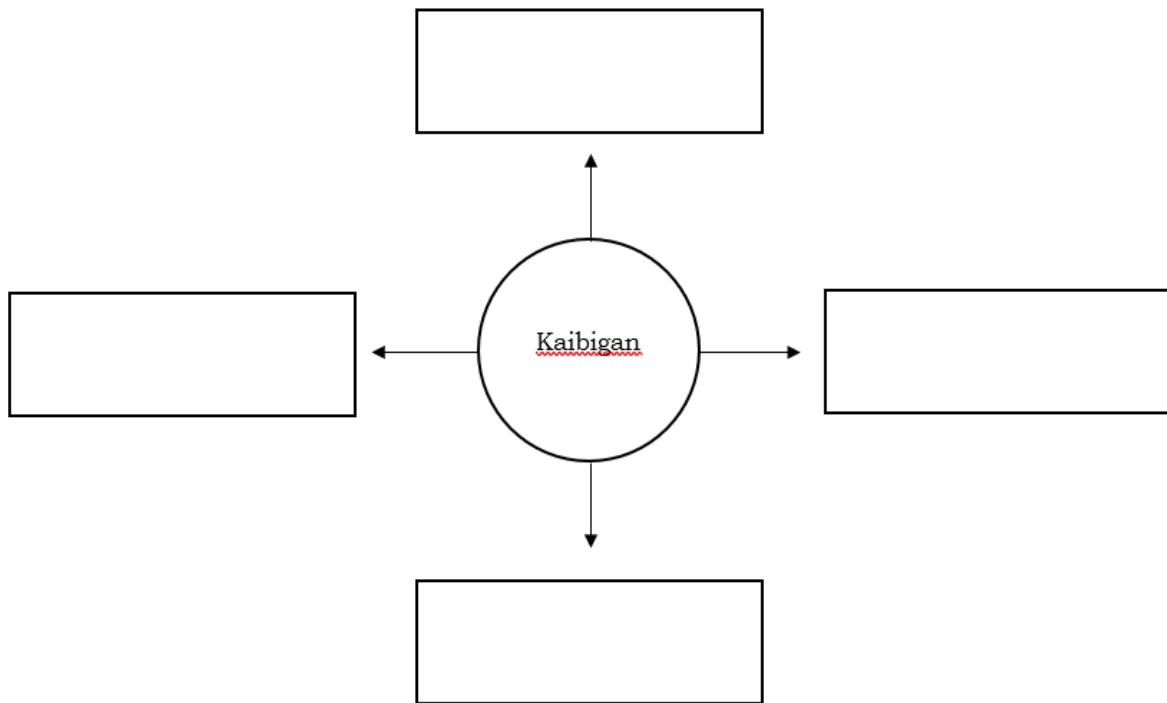
Ngayon, may inihanda akong gawain hinggil sa nakaraang modyul bilang tanda na may lubos kang pagkatuto. Alam kong kayang-kaya mo ito kaibigan! Ngayon pa lang ay binabati na kita.

Balikan

Gawain 1: Para sa Akin!

Panuto: Ilahad ang sariling pagpapakahulugan sa salitang kaibigan gamit ang word network graphic organizer. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

Mga Tala para sa Guro

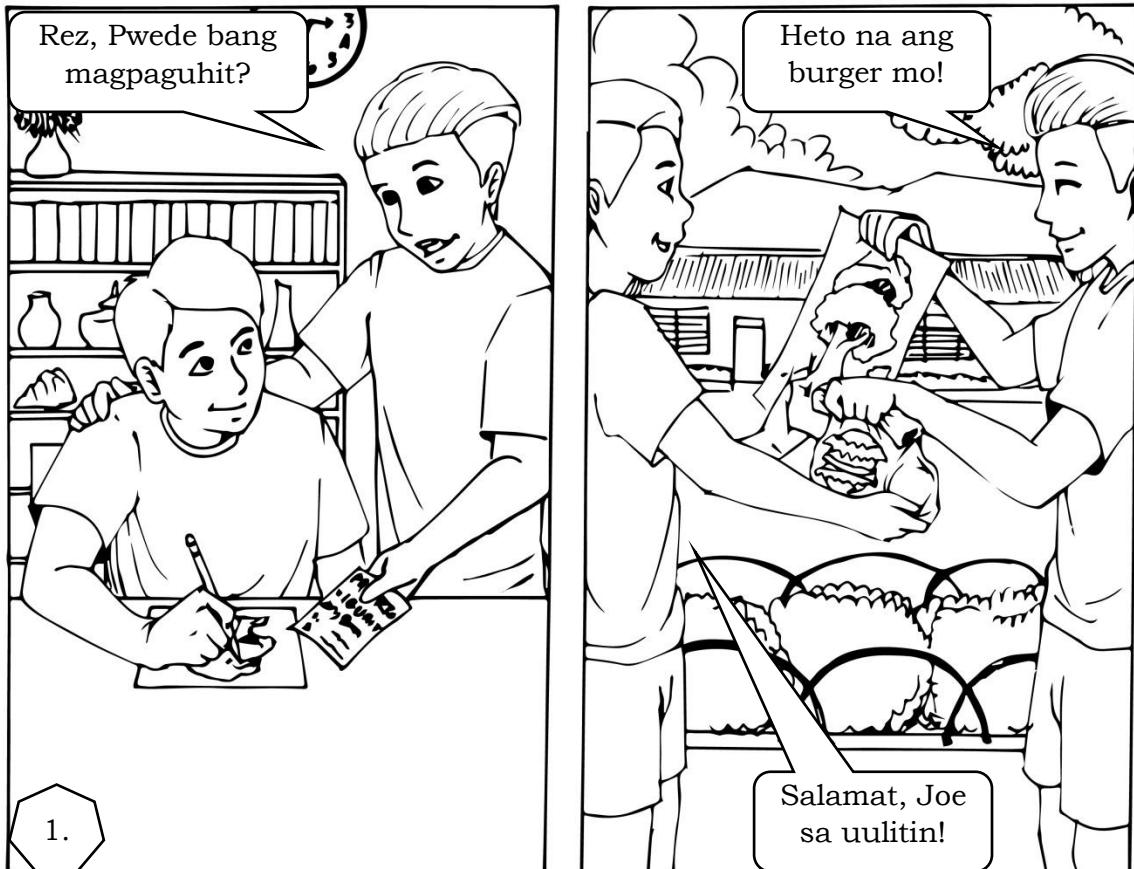
Kung matagumpay na naisagawa ng bata ang gawaing nasa **Balikan** ay hayaan siyang magpatuloy sa kasunod na gawain. Kung hindi naman, pabalikan ang sinundang modyul.

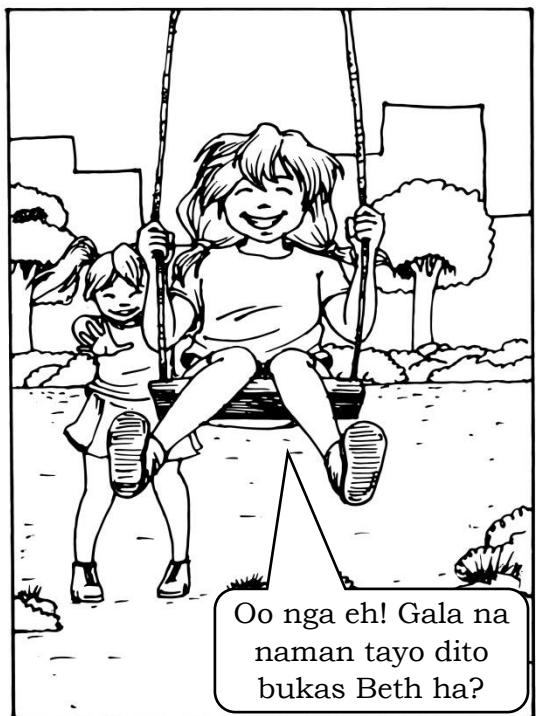
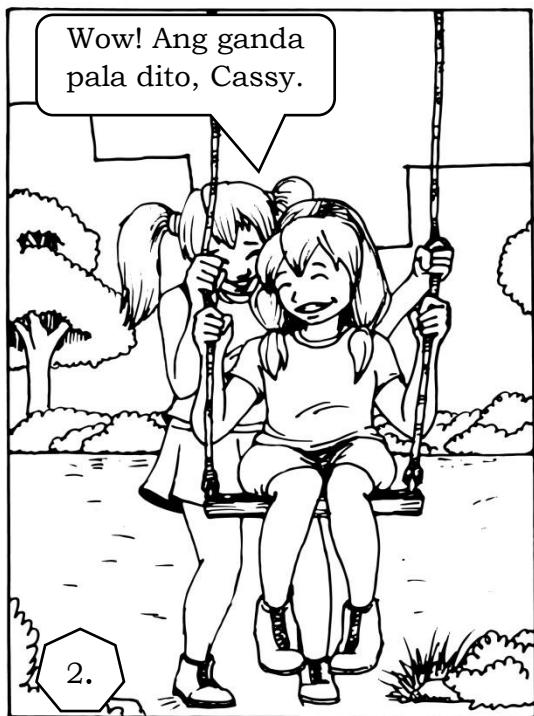

Tuklasin

Gawain 2: Istorya Ko!

Panuto: Basahin ang usapan sa comic strip at pagnilayan ang mga gabay na tanong.

Iginuhit ni: Alim V. Eviota

Gabay na tanong:

1. Ano-anong uri ng pakikipagkaibigan ang ipinakita sa comic strip?
2. May karanasan ka bang katulad ng sitwasyon sa comic strip? Ibahagi ang karanasan.

Suriin

Napag-aralan at natukoy natin sa **Modyul 21** ang mga taong itinuring na kaibigan at ang mga aral na napulot mula sa kanila. Samakatuwid, ang pakikipagkaibigan ang isang napakagandang regalang maibibigay sa kapwa at ito rin ang regalang nais matanggap ng bawat isa.

Binigyang kahulugan ni Aristotle na ang tunay na pakikipagkaibigan ay sumisibol mula sa pagmamahal ng mga taong malalim na nakilala ang pagkatao sa pananaw ng sarili at sa iba. Ito ay isang natatanging damdamin para sa espesyal na tao na mas higit ang halaga sa isang ordinaryong kakilala lamang. Hindi ito pumapanig sa kabutihan ng iisa kundi para sa isa't isa. Naiaangat nito ang antas ng buhay tungo sa positibong ugnayan ng isang lipunan.

Ayon sa kanya, may tatlong uri ito na makatutulong sa isang tao na masuri kung anong uri ng pakikipagkaibigan ang inaalay sa isang tao. Ang mga ito ay:

1. Pakikipagkaibigan batay sa pangangailangan;
2. Pakikipagkaibigan batay sa pansariling kasiyahan at
3. Pakikipagkaibigan batay sa kabutihan

Kung babalikan natin ang usapan sa *comic strip* sa bahaging **Tuklasin**, inilalarawan nito ang tatlong uri ng pakikipagkaibigan.

Ang unang larawan ay nagpapakita ng pagkakaibigan may pangangailangan kung saan ang isang batang lalaki ay nagpapaguhit at nagbibigay ng burger bilang kabayaran. *Ang ganitong uri ng pakikipagkaibigan ay nakabatay sa pangangailangan dahil maiunawaang kinakaibigan lamang siya sapagkat may kailangan ito sa kanya.* Halimbawa, kinakaibigan ni Anah ang pinakamatalino sa kanilang klase dahil alam niyang makatutulong ito na tumaas ang kanyang marka sa iba't ibang asignatura. Negatibo ang epekto nito dahil umaasa lamang sa kanyang kaibigan at hindi nakatatayo sa sariling paa. Mawawalang halaga ang pagsisikap ng kaibigan dahil pagkatapos makamit ang kanyang pagnanais ay kasabay rin ang paglaho ng kanilang pagkakaibigan.

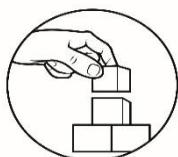
Sa ikalawang *comic strip*, makikitang magkasama ang magkaibigan namamasyal at naglalaro sa plaza. Pareho silang masaya dahil may pagkakatulad ang kanilang hilig at interes na nagbibigay kasiyahan sa kanila. *Ang ganitong uri ng pagkakaibigan na batay sa pansariling kasiyahan ay mas tumatagal kaysa naunang uri ngunit hindi rin pangmatagalang dahil sa pagkakataong mawawala na ang mga bagay na nagbibigay kasiyahan sa dalawa ay maglalaho rin ang pagiging magkaibigan.* Halimbawa, naging matalik na magkaibigan sina Josh at Angel dahil pareho sila ng interes – ang paglalaro ng chess. Magkasama sila sa iba't ibang palaro at magkasalo sa lahat nang natamasang tagumpay at kabiguan. Nang lumipat sa

ibang paaralan si Angel ay hindi na sila nagkikita-kita kaya hindi na rin sila nagkakausap.

Samantala, sa ikatlong *comic strip* masusuri na kahit may kakulangan at kahinaan ang kaibigan hindi ito naging hadlang sa pagkakaibigan. Bagkus, naging dahilan ito na mas lumalim pa ang samahan dahil tanggap ng kaibigan ang buong pagkatao nito. May pagnanais ito na matulungan ang kaibigan na mapunan ang kakulangan at malinang ang kakayahan nito. *Ang ganitong uri ng pagkakaibigan na batay sa kabutihan ay pangmatagalang dahil walang kondisyon ang bawat panig sa kanilang samahan.*

Para sa iyo, alin sa tatlong uri ng pagkakaibigan ang nanaisin mo?

Kung ang sagot mo ay pagkakaibigan batay sa kabutihan, Tama! Ito ang pinakamataas na uri ng pagkakaibigan. Itinuturing birtud ang pakikipagkaibigan dahil ito ay nagpapahalaga sa katarungan at halaga ng pagbabahagi ng sarili sa kapuwa. Marahil lahat tayo ay pinapangarap na magkaroon ng tapat at tunay na kaibigan bagaman, hindi lahat tayo ay ganoon kapalad na magkakaroon ng ganoong uri ng kaibigan. Marapat na pahalagahan pa rin natin ang anumang pagkakaibigan mayroon tayo nang mapaunlad natin ang ating pakikipagkapwa.

Pagyamanin

Gawain 3: Masusuri Mo Ba?

Panuto: Basahin ang sitwasiyon at sagutan ang mga tanong. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

Naging matalik na magkaibigan sina Alice at Pia simula pagkabata hanggang sa kasalukuyan. Nagustuhan ni Alice si Pia sa pagging mapagbigay, mabait at palabiro nito. Halos magkasundo rin sila sa lahat ng bagay.

Isang araw, oras na ng pasulit sa pangalawang markahan sa asignaturang Edukasyon sa Pagpapakatao, kinalabit ni Pia ang likuran ni Alice para mangopya ng kanyang sagot ngunit hindi umimik si Alice at hindi siya lumingon dahil natatakot siyang mahuli ng kanyang guro. Alam niyang mali ang magpakyopya. Simula noon hindi na siya kinausap ni Pia. Nilapitan ni Alice ang kaibigan para makipag-ayos ngunit umalis ito na para bang walang nakita. Ganoon na lamang ang pagkalungkot ni Alice sa nangyari sa kanilang pagkakaibigan.

Tanong:

1. Anong uri ng pakikipagkaibigan ang ipinapakita ni Pia sa kaibigan si Alice?
2. Ano ang maaaring gawin ni Pia para maiwasan ang pangongopya sa kaibigan? Pangatwiran ang sagot.
3. Ano ang maaaring solusyon para magkabati sina Alice at Pia?

Gawain 4: Masubok Nga!

Panuto: Suriin ang mga pahayag batay sa kung anong uri ng pakikipagkaibigan.

Isulat ang **BP** kung **batay sa pangangailangan**, **BS** kung **batay sa sariling kasiyahan** at **BK** kung **batay sa kabutihan**. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

1. Naging kaibigan ni Max si Jay dahil lagi silang magkasama sa paglalaro ng chess.
2. Si MJ Bert ang tagagawa ng takdang-aralin at proyekto ni Mark.
3. Magkapatid na ang turingan nina Marga at Cassy sa isa't isa.
4. Ikinatuwa ni Ariel ang presensiya ni Jojie dahil palagi siyang pinapatawa nito.
5. Tanggap nina Andrew at Godwin ang kahinaan at kalakasan ng bawat isa.

Gawain 5: Tula Ko, Interpretasyon Mo!

Panuto: Basahin at unawain ang tula pagkatapos ilahad ang sariling interpretasyon sa piling saknong na nakapaloob sa talahayanan. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

Pakikipagkaibigan

Ni: Megie M. Lillo

Sa dinami-rami ng tao sa mundo
Mahirap makahanap ng kaibigang totoo
Saan mang sulok ng mundo
Tiyak makakahanap din ng katoto

May taong akala mong kaibigang tunay
‘Yun pala masama ang pakay
Kaibigan ka kung ika'y maaasahan
Iwan ka kung hindi na pakikinabangan

Humanap ng kaibigang may mabuting kalooban
Magiging sandalan sa anumang pagdadaanan
Handang tumulong at ika'y aalalayan
Hanggang problema'y masolusyunan

May hindi man pagkakaintindihan
Pagrespeto ay kailangan
Sakaling may pagkakamali sa isa't isa
Pagsisisi't pagpapatawad ay ipakita

Ang ugali man ay magkaiba
Komportable at tanggap ang isa't isa
Parang kapatid na ang turingan
Tunay na kaibigan magpakailan pa man.

Sipi mula sa tula	Sariling Interpretasyon
1. May taong akala mong kaibigang tunay Yun pala masama ang pakay Kaibigan ka kung ika'y maasahan Iwan ka kung hindi na pakikinabangan	
2. Ang ugali man ay magkaiba Komportable at tanggap ang isa't isa Parang kapatid na ang turingan Nag-iisang kaibigan magpakailan pa man.	
3. Humanap ng kaibigang may mabuting kalooban Magiging sandalan sa anumang pagdadaanan Handang tutulong at ika'y aalalayan Hanggang problema'y masolusyunan	

Rubrik sa Gawaing Tula Ko, Interpretasyon Mo!

Pamantayan	Napakahusay (10 puntos)	Mahusay (8 puntos)	Paghuhusayan Pa (5 puntos)
Nilalaman	Nakapagbigay ng sariling interpretasyon sa 3 sipi na may kaangkupan	Nakapagbigay ng sariling interpretasyon sa 2 sipi na may kaangkupan	Nakapagbigay ng sariling interpretasyon sa 1 sipi namay kaangkupan

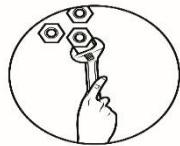
Isaisip

Gawain 6: Dugtungan Mo!

Panuto: Dugtungan ang mga parirala upang mabuo ang diwa batay sa tatlong uri ng pakikipagkaibigan ayon kay Aristotle. Piliin sa kahon ang sagot at titik lamang ang isulat sa sagutang papel.

1. Masasabing ang ipinapakitang pakikipagkaibigan ay batay sa pangangailan kung kinakailangan lamang ang isang tao sa tuwing may _____ ito sa kanya.
2. Nabubuo ang pakikipagkaibigan nakabatay sa kasiyahan kung ang dalawang tao ay may parehong _____ at _____.
3. Pakikipagkaibigan batay sa kabutihan naman ang ipinapamalas ng isang tao kung tanggap ang _____ at _____ ng bawat isa.

A. hilig	B. kailangan	C. buong pagkatao
D. kahinaan	E. interes	

Isagawa

Gawain 7: Ang Aking Mga Kaibigan

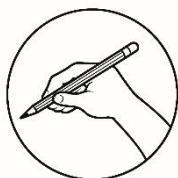
Panuto: Pagnilayan ang sariling pamamaraan ng pakikipagkaibigan. Sundin ang mga sumusunod na kaparaanan upang masagutan ang talahanayan. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

1. Sa unang hanay, magbigay ng 5 kaibigan (kapatid, kapit-bahay, kaklase, kamag-anak, kakilala)
2. Lagyan ng tsek ang hanay sa uri ng pakikipagkaibigan na iyong naranasan sa kanya.
3. Magbigay ng paliwanag bilang patunay sa uri ng pakikipagkaibigan na naranasan.

Kaibigan	Nakabatay sa Pangangaila -ngan	Nakabatay sa Pansariling Kasiyahan	Nakabatay sa Kabutihan	Paliwanag
Halimbawa: Kapit-bahay		✓		Lagi kaming magkakasama sa paglalaro sa internet café dahil pareho kami ng interes.
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Rubrik sa Gawaing Ang Aking Mga Kaibigan

Pamantayan	Higit na inaabangan (5 puntos)	Nakamit ang inaabangan (4 puntos)	Bahagyang nakamit ang inaabangan (3 puntos)	Hindi nakamit ang inaabangan (2 puntos)
Nilalaman	Nakalahad ng 5 kaibigan at angkop na angkop ang lahat ng paliwanag na nakabatay sa kahulugan ng tatlong uri ng pakikipagkabigan	Nakalahad ng 5 kaibigan ngunit may 1-2 paliwanag na mali at hindi ito nakabatay sa kahulugan ng tatlong uri ng pakikipagkabigan	Nakalahad ng 5 kaibigan ngunit may 3-4 paliwanag na mali at hindi ito nakabatay sa kahulugan ng tatlong uri ng pakikipagkabigan	Nakalahad ng 5 kaibigan ngunit ang lahat ng paliwanag ay mali at hindi ito nakabatay sa kahulugan ng tatlong uri ng pakikipagkabigan

Tayahin

Maraming Pagpipilian

Panuto: Basahing mabuti ang bawat tanong o sitwasyon at piliin ang tamang sagot. Titik lamang ang isulat sa sagutang papel.

- “Nariyan kapag kailangan, hindi mahgilap kapag nasa oras ng karangyaan” Anong uri ng pakikipagkaibigan ang ipinahihiwatig sa pahayag?
  - Batay sa kabutihan
  - Batay sa panlibangan
  - Batay sa pangangailangan
  - Batay sa pansariling kasiyahan

2. Alin sa sitwasyon ang nagpapakita ng pakikipagkaibigan nakabatay sa pangangailangan?
- Kapwa masaya ang magkakaibigan dahil pareho silang mahilig maglaro ng *badminton*.
  - Kinakaibigan ni Tricia si Celyn dahil alam niyang makatutulong ito sa kanyang mga proyekto.
  - Hindi nagsasawang alalayan ni Susan si Ana sa pagsasanay nito sa pagsayaw kahit siya'y nahihiapan.
  - Matagal nang magkaibigan sina Mario at Ben. subalit biglang nagbago si Ben at lumiliban na sa klase dahil nahumaling na pala sa paglalaro ng kompyuter. Kaya, pinagsabihan siya ni Mario.
3. Aling sitwasyon ang nagpapakita ng pakikipagkaibigan nakabatay sa pansariling kasiyahan?
- Kapwa masaya ang magkakaibigan dahil pareho silang mahilig magbiseklita.
  - Tuwang-tuwa si Lina sa bagong kaibigan dahil nasusunod ang lahat ng kanyang kagustuhan.
  - Tumagal ang pagkakaibigan nina May at Lyn dahil tanggap nila ang pagkatao ng bawat isa.
  - Pinakokopya ni Grace si Dawn sa tuwing sila'y may pagsusulit dahil lagi siyang inililibre ng *snack*.
4. Alin sa sumusunod ang pakikipagkaibigan inilalaan sa isang tao sapagkat kailangan niya ito? Batay sa:
- kabutihan
  - pangangailangan
  - pansariling kasiyahan
  - kakayahang interpersonal
5. Alin sa sumusunod na uri ng pakikipagkaibigan ang karaniwan sa kabataan? Batay sa:
- kabutihan
  - pangangailangan
  - pansariling kasiyahan
  - kakayahang interpersonal
6. Bakit itinuturing na birtud ang pagkakaibigan?
- dahil lahat ng pagkakaibigan ay mabuti
  - dahil ito ay nagpapahalaga sa pagbabahagi ng sarili sa kapwa
  - dahil makakamit lamang ang tunay na pagkakaibigan sa paulit-ulit na pagdanas dito
  - dahil ito ay nagpapahalaga sa katarungan at halaga ng pagbabahagi ng sarili sa kapwa

7. Saan nakabatay ang pakikipagkaibigan nabuo dahil sa magkpareho kayo ng mga pagpapahalaga? Batay sa:
- kabutihan
  - pangangailangan
  - pansariling kasiyahan
  - kakayahang interpersonal
8. Ano ang pinakamataas na uri ng pakikipagkaibigan?
- paghahangad ng mabuti para sa sarili
  - paghahangad ng mabuti para sa lipunan
  - paghahangad ng mabuti para sa buong pamilya
  - paghahangad ng mabuti para sa isang kaibigan
9. Paano masasabing nakabatay sa kabutihan ang pagkakaibigan?
- Ito ay nananatili hanggang may mabuting relasyon ang magkaibigan.
  - Ito ay panandalian dahil sa oras na matapos ang pangangailangan, natapos na rin ang pagkakaibigan.
  - Karaniwan ito sa kabataan dahil ang damdamin at kapusukan ang namamayani sa buhay ng mga ito.
  - Karaniwan ang ganitong pagkakaibigan ay dala lamang ng pangangailangan upang magkaroon ng kasama o kaagapay sa buhay.
10. Ano ang dapat na mapagyaman upang maging posible ang pagbuo ng malalim na pakikipagkaibigan?
- pagpapayaman ng pagkatao
  - pagpapaunlad ng kakayahsan
  - pagpapabuti ng personalidad
  - simpleng ugnayang interpersonal
11. Matataas ang mga marka ni Fe sa halos lahat ng asignatura dahil magagaling sa klase ang kaniyang mga kaibigan. Inilibre niya ang mga ito sa anumang materyales na kakailanganin sa lahat ng proyekto basta't igagawa rin siya nito ng proyekto. Anong pagkakaibigan ang mahihinuha natin sa kanila? Batay sa:
- kabutihan
  - panlibangan
  - pangangailangan
  - pansariling kasiyahan

12. Maliliit pa lang sina Nena at Fe ay pareho na silang mahilig kumanta at sumayaw. Ito na ang kanilang naging libangan. Sa tuwing may patimpalak sa kanilang lugar sa pagkanta at pagsayaw ay magkasama silang sumali. Dahil dito, mas lumalim pa ang kanilang pagkakaibigan. Anong uri ng pagkakaibigan ang ipinapakita ng dalawa? Batay sa:
- A. kabutihan
  - B. panlibangan
  - C. pangangailangan
  - D. pansariling kasiyahan
13. Tanggap ni Ben ang buong pagkatao ni Alice. Kahit madalas silang hindi magkasundo sa mga bagay-bagay, hindi pa rin ito naging hadlang sa kanilang pagkakaibigan mas lalo pa nga silang naging malapit sa isa't isa. Anong uri ng pagkakaibigan ang ipinapakita ni Ben kay Alice? Batay sa:
- A. kabutihan
  - B. panlibangan
  - C. pangangailangan
  - D. pansariling kasiyahan

Panuto: Piliin ang tamang sagot sa analogiya sa pamamagitan ng paglapat sa malapit na halimbawang bubuo sa diwa.

14. Pakikipagkaibigan batay sa kasiyahan: sumasama lamang si Mac kay si Dave tuwing nababagot siya
Pakikipagkaibigan batay sa kabutihan: _____
- A. Kinaibigan ni Jude si Jasmine dahil may sasakyang ito.
  - B. Magkikita lamang sina Jake at Adrian tuwing maglalaro ng badminton.
  - C. Nagbabahagian ng kani-kanilang sekreto ang magkaibigan Belle at Juana.
  - D. Nais matutong gumuhit ni Risa kaya nakikisama siya kay Alim na isang magaling na ilustrador.
15. Pakikipagkaibigan batay sa kabutihan: tanggap ang buong pagkatao;
Pakikipagkaibigan batay sa pangangailangan: _____
- A. pagrespeto sa kaibahan ng kaibigan
  - B. kinakaibigan para may kakwentuhan
  - C. kinakaibigan dahil matalino siya sa klase
  - D. pakikipagkaibigan para makasama sa gala

Karagdagang Gawain

Gawain 7: Kaibigan, Repleksyon Ko!

Panuto: Sumulat ng sanaysay na nagpapaliwanag sa mensahe ng kasabihan. gawing batayan ang pamantayan sa pagmamarka. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

“The best mirror in the world is an old friend.”

- Joy Carol

Rubrik sa Pagsulat ng Sanaysay

Pamantayan	Napakahusay (10 puntos)	Mahusay (8 puntos)	Nangangailangan ng Pag-unlad (5 puntos)
Nilalaman	Nakalahad ng 5 pagpapaliwanag sa mensahe ng kasabihan.	Nakalahad ng 4-3 pagpapaliwanag sa mensahe ng kasabihan.	Nakalahad ng 2-1 na pagpapaliwanag sa mensahe ng kasabihan.
Kayarian ng Sanaysay	Organisado at may malinaw na kaisahan ang daloy ng paglalahad ng kaisipan sa bawat talata.	Hindi masyadong maayos at malinaw ang paglalahad ng kaisipan sa bawat talata.	Walang kaayusan ang paglalahad ng kaisipan sa bawat talata.
Kabuoang Puntos			

Susi sa Pagwawasto

Tayahin	Gawain 6	Gawain 1	Balikkan	Subukin	Gawain 2	Gawain 3	Gawain 4	Gawain 5	Gawain 6
1. C	1. B	1. A	1. A	1. C	2. C	3. C	2. kapala gaya nang loob	1. karimay	1. B
2. A at E	2. A at E	2. C	2. C	2. C	3. C	4. D	3. kaparati d	1. karimay	1. B
3. D at C	3. D at C	3. A	3. A	3. A	4. D	5. A	4. krasan gaga	1. B	1. B
4. C	4. C	4. B	4. B	4. B	5. A	6. B	5. A	1. B	1. B
5. C	5. C	5. D	5. D	5. D	6. C	7. C	6. C	1. C	1. C
6. C	6. C	6. D	6. D	6. D	7. A	8. D	7. A	1. A	1. A
7. A	7. A	7. A	7. A	7. A	8. D	9. A	8. D	9. A	9. A
8. D	8. D	8. D	8. D	8. D	9. A	10. C	8. D	9. A	9. A
9. A	9. A	9. A	9. A	9. A	10. D	11. C	9. A	10. C	10. C
10. C	10. C	10. C	10. C	10. C	11. C	12. B	10. D	11. C	11. C
11. C	11. C	11. C	11. C	11. C	12. B	13. A	11. C	12. D	11. C
12. D	12. D	12. D	12. D	12. D	13. A	14. C	12. D	13. A	12. D
13. A	13. A	13. A	13. A	13. A	14. C	15. C	13. A	14. C	13. A
14. C	14. C	14. C	14. C	14. C	15. C	15. C	14. C	15. C	14. C

Sanggunian

Aklat

Bognot, Regina et.al. *Edukasyon sa Pagpapakatao Modyul para sa Mag-aaral*. 5th Floor Mabini Building, Meralco Avenue, Pasig City, 2014.

Hanguang Elektroniko

Poire, Beth A. Le. *Family CommunicationNurturing and Control In a Changing World*. n.d. <http://www.ffri.hr/-ibrdar/komunikacija/seminari> (accessed may 05, 2020).

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph